

Mezősi Miklós

Édes éden Afrika szívében

Idillikus óda a Ngoro-ngoro kráterbe gurult paradicsomról¹

Yoshitashi Tibemanyának

Előhang

Jöttem a Nílus partjai mellől...
hahogy hazudnék: nem fogsz te rajt'.
Édes éden Afrika szívében;
jártam én ott rézgrádicson:
amit láttam, meg is néztem –
hova lett a Paradicsom?

Hétszer öt nyár múlt azóta,
nagyra megnőtt mind a mancsom.
Istenemre bizony mondom:
azt sem tudom, hol a kulcsom –
zárva lellek, Paradicsom.

Hajnalpír az édes orcád,
a tudomány mosolyog rád:
zeng a Múzsza, szépen zeng ott,
itt-ott Wolferl² keze játszik,
hangja messze elhallatszik.
Nem rideg ez, csöpp matézis
akad benne csakazértis.

1

Afrika szíve ég a napmelegbe'.
Dermesztő hüllő ha mar: a mérge
kihűti tested, életed kioltja,
e pompás tüzet hamar elhamvasztja.
Csúszik s mászik itt is, ott is az ebadta...

¹ Ngoro-ngoro kráter: Nemzeti park Tanzánia északi részén, a kenyai határ közelében.

² Wolfgang Amadeus Mozart nick-je

Az ében földrész közepében,
elhordhatatlan hegy tövében,
Kilimandzsáró ölében,
a szavannán egy tó mellett,
hol flamingók flamencóznak,
minden reggel s este ropnak –
ellett egy thomson-gazella.
Nem is egyet, kettőt ellett;
kopár kőszál kövön hagyta
reményét az istenadta.
(Isten adta – rögtön visszavette,
akkor pedig, mondd meg, minek adta?)

Lent a tóban altatódal –
áll a bál, az álarcosbál.
Hegy tövében vár a kígyó:
alma s anna nászra várnak
(elefánt is dermed arra).

Ott, a végtelen szavannán
e nagy hegytömbnek oldalán
hópárducbőr kullog rajtam.
Éjbe' villog néma szempár;
csikóbőrös kulacsomba
rejtettem én el a szívem.
Itt, ahol az ember néha
ében van és mindig ében,
éhen veszne – vesszek én meg,
hogyha én sem vagyok ében.

2

Látod amott a hegyet, hol a völgyet fák koszorúzzák?
Úgy, ahogy ékes, jóragyogásu beszédet a kellem,
ott egy fát koszorúz meg a tölgyes; a kertben a kígyó
vár rád, mint a szirének, s hogyha te arra vetődöl,
bűn kocog ott elibéd és szerte rőfögve szolid kan
varacskos varkocsokkal várja varját s hollaját.

3

Szélben a fák lehajolnak – a völgy fele tréfa-szirénke,
csáberejével toxikománná tenne a szentem.
Lennék inkább egy jó kis herpesz bárhol!
Horpassz inkább egyszer be horpasszodból,
hogy majd kidüllesztthesd szemed,

mint hogy kígyó gyűrűiben
szétterpeszkedjen szíveden.
E marni kezdő méla szörnyeteg
ha hernyó-pilla illanása leng:
lappang egy pillanatra és lehül..
Megrándul ám a szívizom s leül –
már nem „extra systolé”, mitől felül
s éjjel szívéhez kap, de megkerül.
Ütődött lesz, ki mind hűdötten ült
e földgolyón, ahol nyomor megül
hülyék arcán s nyomul a szarvtalan tulok –
úgy kiült heveny félsz és idült s ragyog,
a holdba sárga ló-acsargás hogy beült,
a szív viharzik, szél hűvösre vált s lehül.
A szív hűdötten áll s lőn torpanása,
fogak csikorgatása, szív lehorgad: ássa
már magát a sírgödörbe gondolatba’.

Utóhang

Hellénül *herpei* „csúszik s mászik”, *herpész*
„hüllőt” jelent, oroszul *cserv* az nyüzge féreg.
Cservjakov! téged hív a jó Csehov, csinovnyikát,
hogy meghalasszon, jaj bizony, a krisztusát!

Bartkó Péter Szilveszter

egyszer majd

megtaníthatsz
félbeszakadt mondatokkal kikövezni
az ösvényt. lombot nyesni.
vagy kifogni a felhőúszató szeleket
akik dolgainkat ködökbe bugyolálják.

nem szívesen zavarom fel
az előző napot a bokrok alól.
felét sem érteni annyi mindent
suttognak itt.
a tegnapiak hangjai
mohákba puhulnak:
nem árulják el
hol rejtőzöm a kertben -

mint aki a visszhangját
elment megkeresni bolyongok
a sok magam között.

sziklák tövében

gubbasztanak
kérdéseink és e hajlott hátú bolyongók
megoldhatatlan csomókat
kötnék útjainkra.
utakra amelyek
belénk vezetnének
egy napon.

itt van a dagály és
jóllakik homokba rajzolt szavainkkal.
pedig az óceán mindig
visszahányja az összeset.

mintha kövér sirályai volnánk
érlel a nap
és felszárít
túlérett mondatainkkal

:

az a nedves nyom
ami a parton elterül
talán nem is
a névjegyünk.

Mezei Gábor

vissza

a vonó megindul. a húr megremeg
nem ad hangot. ő csalódott én tá-
vozom. szó nélkül a leghosszabb
úton. mint egy némafilmben. so-
sem érek haza. mikor becsengetek
nem nyílik az ajtó. elfelejtem ma is
hogy nincs meg a kulcsom. és
hallgat minden ha kiabálok. és az
ajtó mögött ki van zárva hogy az a
zene szóljon. a vonó itt végigér. a
közös udvarban magam visszahal-
lom. már előlről kezdeném de talán
rossz ritmusban. olvasom újra meg
újra. idegen a kotta nyelve. da capo
al fine.

memento

róla készül minden szobor. mert jó lenne egyszer végre. ottfelejteni valami. kopott talapzaton sehol. nem látszik a név utánunk. bámul meredt szemeivel. aztán belátja hogy ezért. nem érdemes tovább fázni. és elszomorodik akkor. valahogy egyszer vasárnap. megváltozik kicsit minden. meghalni úgy is lehet már. az elhunyt rút meleg testét. folyós nitrogénbe mártják. mínusz kétszáz fokos léthe. a fagyos gyönyörű testet. mert ami szép az törékeny. vibráló asztalra rakják. és porrá zúzzák a szobrot. vasárnap van megint vége. másodszer is életünknek.

Gajdos Ágoston

Feltámadás

A feltámadás reggelén kellemetlenül ébredt. Úgy érezte, hogy sárral van betapasztva a szája, de mikor odanyúlt, csak a szakála tapadt nyirkosan tenyeréhez. Ami azt illeti, már régen le kellett volna vágnia. Ha jól emlékszik, ezt azért nem tette, mert látott egy filmet, amelyben egy férfi reggel felébred, és keresi a bajuszát. Végül megtalálja a tükörben, de ha a tükörbajuszt egy másik tükörrel tükrözi, ott már nem látható. Hogy nyugtalan képzelgése eloszoljon, kedvesének is megmutatja, aki azonban nem emlékszik semmilyen bajuszra. Egyébként ez a film nem pontosan így volt. A fantáziám teremtette a valóság eme alternatíváját. Tehát a valóság egy másik fantáziadarabjában egy bajusz emberről emberre vándorol. Többnyire csupasz állú férfiakat lep meg a kora reggeli órákban. Mintha csak azért vándorolna, hogy bebizonyítsa, neki soha nem volt arca. A lényeges különbség a vakságban van. A bajusz ugyanis mindent lát.

Nem titkolom, hogy egy reggelen én is bajusszal keltem. Régóta vártam már rá, mert titkos krónikákban, apokrifekben már találkoztam a jelenséggel és éreztem, hogy hamarosan nekem is meg kell birkóznom a szőröcsomó egzisztencializmusával. A krónikák többségének írója a bajusz egyszerű eltávolítását javasolta, hasonlóan ahhoz, amikor valaki bűnt követ el, majd imákba foglalja magának a megbocsátást. De én ezt túl gyáva megoldásnak tartottam. A bajusz minden arcrándításomra élő anyagként reagált, velem együtt mozgott, nem ragadt a tér egy bizonyos pontjához, ahogy eleinte vártam. Egyre izgatottabb lettem, ahogy tapasztaltam az együtt mozgás bizsergető dialektikáját, mely ugyanakkor nem nyilvánult meg szavakban. Egyetlen pillanatra sem éreztem félelmet.

Hamarosan kimentem az utcára. Az én utcámban kevesen laknak, néhányan közülük a szomszédaim, de sokukat csak feltételezett anyagi mivoltuk jelenít meg egy az enyémmel párhuzamos fantáziában. Valószínű, hogy autista vagyok, de ezt eddig még senkinek sem árultam el. Ez a titok túl nagy, még titoknak is, azonkívül a többi ember, a többi egyenként is és együtt is nálam meggyőződéseesebb autista szigorúan őrzí, nehogy megtudjam róluk, amit már rég tudok magamról tőlük. Az autisták egy faja (nevetséges Darwin óta fajokról beszélni) szereti megzavarni áldozatait.

A bajusz az efféle gondolatok közben hirtelen megmozdult. Nem tudom pontosan elképzelni, mi is történhetett szőrszálaival, mert hirtelen ideges fickándozásba kezdtek, többen is és változó irányokban. Arra gondoltam, hogy tükörbe nézek és elpusztítom magam – ezt egy másik filmben láttam, ahol a hős szörnyethalt, mert volt tükörképe. Bizonyára megvan rá a magyarázat, hogy mégsem tettem, pedig a bajusz rángása már elviselhetlenné vált. Hirtelen megértettem, hogy viselnem kell ezt a bajuszt, ez az én bajuszom, cipelnem kell a felső ajkamon. A megvilágosodás erejét hittem felragyogni egyik fantáziámban, amikor egy másikban visszaemlékeztem bajusztalan korszakom vágyakkal teli

idejére. Akkor még nem voltak szőrök, és boldogság uralkodott az emberek sima arcán. A nyilvánvaló értékvesztés szomorúsággal töltött el, és sírva fakadtam. Ekkorra már hatalmas tömeg verődött körém, mind bajuszt ragasztottak az arcukra, némelyek, akik félreértettek, az állukra csatoltak szakállt, ami azért nem ugyanaz. Egyes szélsőségesek a fanszőrzetük legyezgették a hűs esti szélben. Aztán kinyitottam résnyire engedett szememet és reggel lett, aztán megint este és újra reggel. A teremtés ilyen nyilvánvaló megcsúfolása erőt öntött belém, hogy folytassam a fantáziákat. Az emberek erőt merítettek botlásomból, és elfelejtették, hogy ők is sírtak velem. Már csak a bajusz okozta szenvedés kötötte le őket. Egy borbély szilárd nyelű baltát adott a kezembe, hogy annak élén vessek véget szőrös téveszmémnek. Nem értettem őt, ezért megkértem, hogy feküdjön le és maradjon mozdulatlan. A cél előtt már nem akartam problémákat, különben is, már nem volt én és bajusz külön-külön. Azt is megfigyeltem, hogy a követők számával arányban a bajuszom tömege is egyre nőtt, végül már a hátamon kellett vinnem a terjedelmes gubancot. Néhányan segítettek is, amikor már nehéz lett. Egy hegynek tartottunk felfelé, ami túl meredek volt, ezért megálltunk a lábánál. Egyesek kollektív borotválkozást javasoltak, mások a szőrdó krémekért emeltek hangot. A gyáva és ostoba tömeg lázadni készült ellenem, de már késő volt. A férfit, akinek csupasz arcába ágyazódtam, végül teljesen elnyeltem, nem maradt belőle más, csak némi ezüst, meg talán egy piszkos fehér rongy, talán az alsónadrágja. Ezekből gyorsan megszabadultam.

Sikerült, amit megjövendöltek már régen az apokrifok. A Bajusz célhoz ért, megváltotta arcok millióinak meztelenségét. A lázadók elcsitultak és könnyörögve zuhantak a földre hatalmam előtt. Pár pillanat múlva éreztem, ideje mennem. Egyetlen uralkodás sem ér annyit, hogy érte elveszítsem a Vándorlás kéjét. Útra kelek. Vár egy borotvált arc valamelyik városi, magányos hajnalon az ébredés fantáziátlan pillanatában. Meg kell töltenem fantáziával egy újabb birodalmat. A híveket pedig majd megnyugtatja utólag a bizonyosság.

Somoskői Beáta

Az utolsó széljegyzet

Gyermekkedvvel játszani az
éj csepegő képeivel.
Lélegzetet visszafojtva
nyugodni. Majd marad néhány
elveszett óra morzsája
az asztal lapjára szórva.

Lettem végül keskeny részbe
gurult apró darab kenyér.

Elsiette a zápor is,
a felszín karcolta csupán.
Nincs enyhülés. A szem sötét
ismeretére vár, csukott
héjak mögött üregében
gondolata durva foglár.

Reggel csupán kitépett lapok
peremére maradtam írva én.

Áfra János

Lehámozódás

virág vagyok - gyökerem a pokol,
bolyongok gyűjtögetve, majd kifosztva;
kihasznált

gyökér vagyok - száram a világ,
szűkös folyosó zár szavakba;
ledermesztett

szár vagyok - levelem az élet,
szárba szöktem, hogy megszökjek;
avarba esett

levél vagyok - erezetem a lét,
feszítenek szétfutó boltozat ereszek;
repedező

ér vagyok - sejtem a magány,
a hasonlókat nem találom;
magányos

sejt vagyok - membránom a fény,
mivel magam körbezárom;
suhogó

membrán vagyok - testem a virág,
egy ideig hordozza fotonom,
majd elhagy, elfelejt

Balázs Zoltán

(Na, mi szép...)

valami régül, borzol, pockol,
fogsor séta az utcán
unom visszafelé hogy

tetszik a nő: ruhája
minek alá töröl a szél:
száraz. görbe mosolyra teringet

de jön azért és vackol magasra: lobbant
hajjal. de nem csak ő, hisz itt is látszik,
ahogy a műben üres égre leveg a rím is.

Láthatólagoskodik: na mi szép...

csak formák és langyosak. mind
dísz, dombjai alaktalan unottak
valami ringatja azokat
mégis.

Komlósi Kornél

Tánc

Hús vagy és csont és vércsatorna,
s az Isten se tudja mi még,
jólnevelt anyagba zárva rég
öröktől boszorka,
kántálj két bűnt eggyé,
zárd két comb aljára,
végy nótát, dúdolj most,
végső dal módjára,
nótázz és fontoskodj,
mert nincs már rá több vég,
csej egy kis táncot még,
csej egy kis ráncot már,
néznem kell, nem látlak,
táncot jár minden lét,
s táncot vesz mindenképp
bennünk majd mindenki,
hát így forr minden bál
más bálnak táncába,
nézd, bennem hogy dúlnak,
rád várva, s nótádra,
hány élet vén hangja,
hány végzet bűbája,
titkát és lomját hány
rab hagyná úrként el,
táncért és nótáért,
combod közt éjszint járt
földért én elhagynék
mindent és mindenkit.
Így járlok most én el,
Így zárlak nótába.
Néznem kell, nem látlak,
táncot jár minden lét,
s táncot vesz mindenképp
bennünk majd mindenki.

P. Szabó Mária

Szerelem

– Megint ez a hülye foci! Én ezt már nem bírom sokáig! Halkítsd le egy kicsit legalább! – a vékonyka, apró termetű öregasszonyt már majd szétvetette a düh. Úgy érezte, a másik mérgezi a levegőt is. „Aludni sem tudok tőle”, morfondírozott magában.

– Jól van anyukám, drága! Nyugi, nyugi! – próbált békülékeny hangot megütni a mosolygós öregember. Jóképű volt, magas, nagydarab, jó tartású, tetszett a nőknek hetvenkét évesen is. Időnként kellett neki a nő, kellett volna. Egyszer, az egyik éjszaka, így foci-meccs után átment az öregasszony szobájába álló szerszámmal.

– Anyu! Anyukám! – suttogott.

Az ijedten hagyta abba a horkolást.

– Mit akarsz? – röppentette a kérdést durván az éjszaka csendjébe. Kelletlenül felgyújtotta a villanyt. Ott állt ágya mellett meztelenül, rózsaszín pocakkal, álló farokkal. Felkapott egy újságot, jó nagyot sózott a meredező szerszámmra.

– Mit képzelsz te rólam? Végigdolgozom a napot, főzök, mosok, takarítok, van bőr a képeden éjnek évadján ideállítani? – harsogta.

Az öreg felszisszent, és dűnnyögve kullogott ki a szobából.

– Keres valakit, ha nem bírsz magaddal, csak engem hagyj békén! – kiabált utána.

– Jól van, anyukám, na! Jól van! Tudod, hogy nem kell nekem senki rajtad kívül.

Azért lent a padon, a ház előtt csapta a szelet a vihorászó, kacérkodó asszonyoknak. Majd amikor felment a lakásba, beleevett az éppen akkor készült, még fortyogó főzelékbe, csak úgy a lábosba, egy kanállal. Az asszony elkezdett sipítózni.

– Hányszor mondtam, ne egyél bele? – lökte félre a forró ételt fújdogáló öreget. Egy perc nyugtom sincs tőled, azután a vége az lesz, hogy megdöglök, te pedig itt fogadhatod a kurváidat. Már nem is bánám, mert megeszed a lelkemet.

– Anyukám, drága, tudod, hogy szeretlek! – válaszolt nevető szemmel, elégedetten. Évek óta nem nyúlt a pohárhoz, ám azelőtt úgy telt életük, hogy minden héten kétszer részegre itta magát. Akkor tört, zúzott, verekedett, innen a gyűlölet. Nem lehetett már kitörölni talmi kedvességgel, éltek egymás mellett, az egyik gyűlölködve, a másik harsogó jókedvvel. Persze ez is a sírba kergette az öregasszonyt. Nem elég, hogy sokáig részeg kiabálástól szenvedett, most nagyhangú vidámság tépázta az évek súlyától meggyengült idegszárait. Alig várta, hogy magára csukhassa szobájának ajtaját, mint most is. Csak az a hülye foci ne lenne, mert ha a tévé halk is, egy-egy gólnál az öreg akkora ovációt csapott, zengett a lakás tőle, na és ha a kapura lövés mellé ment, akkor káromkodástól remegtek a falak. Hirtelen csend lett, vége, vége a meccsnek, az öregasszony fülelni kezdett.

– Mit csinálsz kint? – kiabált a konyha felé. „Nem dugtam el a lábast!” Kipattant az ágyból, meztláb szaladt ki a hideg konyhaköre.

– Nehogy beleegyél az edénybe! Ha enni akarsz, szedd ki tányérba!

– Csak egy falatot, anyukám!

– Egy falatot sem! Utálom, ha az edénybe eszel! – Kivágott az asztalra egy rózsás pléh tányért. – Nesze! Egyél!

– Milyen gondos vagy te, anyukám! – nézett rá az öreg kedvesen.

Amaz nem szólt semmit, csak hófehér haja rezgett vészjóslóan a feje búbján. Hirtelen ránézett, ahogy ott ült a konyhaasztal mellett, előtte a tányér, kevéske gőzölgő főzelékkel. Csak kavargatta békésen, egy kavarással jobbra, egy kavarással balra.

– Mi van, nem ízlik?

– Dehogyanem, édes szép anyukám, senki nem tud úgy főzni, mint te! Csókolom azt a dolgos kezedet ezerszer.

„Persze, csókolható is, más asszony már rég kirúgott volna”, gondolta, de nem szólt semmit.

– A villanyt ne felejtse el!

– Jól van, te drága szépasszony, jól van! Leoltom.

„Istenem, mit vétettem, hogy ezt az embert rám sóztad?” Hiába lett végre csend, nem égett a villany sem, a lábas is el lett dugva, már nem tudott elaludni. Így teltek az embert próbáló évek, harag, veszekedés, gyűlölködés közepette. Szentül meg volt győződve arról, ő megy el előbb, bár időnként arra gondolt, talán ha egy- két nyugodt éve lehetne. De semmi esély rá, hisz ezer baja, az öreg pedig olyan egészséges, mint a makk. Egyszer azután az öreg fogyni kezdett.

– Na mi van, miért nem eszel? – csodálkozott rá az öregasszony.

– Nem vagyok éhes, szépségem.

– Szépséged neked a rossz nyavalya! – morgolódott.

Egyik alkalommal leküldte tejért. Sok idő eltelt, még mindig nem jött, akkor felmerült benne, valami nincs rendben. Hirtelen erőteljes csengőhang riasztotta gondolataiból.

– Sanyi papát hoztuk, Gizike néni!

Görcsbe rándult a gyomra: mi a fene történhetett?

– Itt feküdt a lépcsőház aljában, nagyon gyenge – támogatta a szomszéd a rogyadozó lábú öreget.

– Mi van, apukám? Mi történt? – próbált kedveskedni.

– Semmi, anyukám, semmi – nyöszörgött a másik, de orvost kellett hívni.

Az sokáig vizsgálgatta, tapogatta, majd kimondta a szentenciát:

– Kórházba kell vinni a bácsit.

A városi kórházba mentő vitte, odagyűlt az egész család. Kiderült, végbélrák, de már a gyomorra, tüdőre is áterjedt. Mindannyian meg voltak döbbenve, hisz úgy gondolták, a rák fájdalmas, ám az öreg sosem panaszkodott.

– Rövid ideje van hátra, most egy pár napig bent tartjuk, azután haza kell mennie, nem tudunk mit tenni, a fájdalmat majd csillapítjuk gyógyszeres kezeléssel.

Két hét telt el, amikor leesett az ágyról, az öregasszony nem tudta felemelni, kihívták újra a mentőket. Tolószékbe ültették és elindultak vele.

– A kurva anyád, a kurva anyád – motyogott az asszony felé himbálózó fejfelé.

Ezek voltak az utolsó szavai, még aznap éjszaka meghalt. A temetésére összegyűlt a család, ez még elfoglaltságot jelentett az öregasszonynak, sütött, főzött, traktált. Majd lassan elcsendesedett a ház. Csoszogva járta végig az áporodott levegőjű helyiségeket, most már az ő egyedüli birodalmát. Lassan teltek a napok, ahelyett, hogy megnyugodott volna, valami nem stimmelt.

Egy forró délután ott ült az ablak előtt, maga elé bámulva. A gondolat úgy csapott le rá, mint a villám: gyűlölni kellene! Úgy érezte, élete nem teljes e nélkül. Hirtelen felriadt. Az utcán egy fekete, csont sovány kutya vonszolta magát lógó nyelvvel. Szemében a felfedezés öröme csillant, igen, aki így bánik a kutyájával, azt igazán lehetne.

Kilenc évszak sorozat